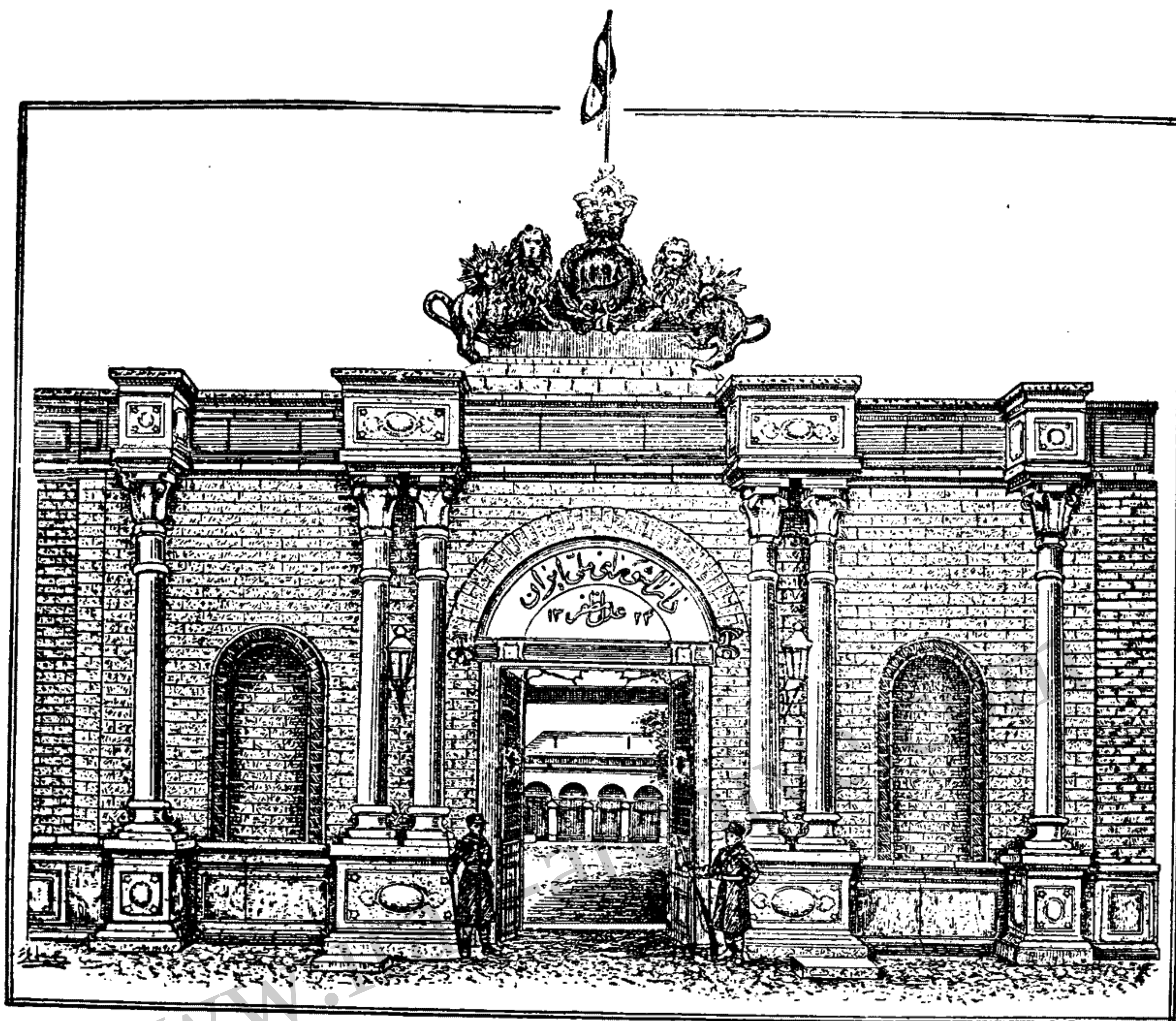

دوره هفتم تقنینیه

مذاکرات مجلس

شماره

۵۸

جلسه

۵۸

قیمه اشراك

داخله ايران سالبانه ده تومان
خارجه « دوازده تومان

قیمه تك شماره

يك قران

مندرجات

فقط شامل مذاكرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی
خواهد بود

پس از ختم هر جلسه كليه مذاكرات در يك شماره منتشر میشود

مطبعة مجلس

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه پنجشنبه ۱۷

امر داد ماه ۱۳۰۸

مطابق ۲ شهر ربیع الاول

۱۳۴۸

جلسه ۵۱

مذاکرات مجلس

(صورت مشروح مجلس يوم پنجشنبه هفدهم مرداد ۱۳۰۸ * (دوم شهر ربیع الاول ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

- ۱ (تصویب صورت مجلس
- ۲ (معرفی معاون وزارت معارف
- ۳ (اقتراح شعب
- ۴ (شور اول خبر کمیسیون قوانین عدلیه راجع بتابعیت
- ۵ (ختم جلسه وتعیین جلسه بعد

مجلس یکساعت و سه ربع قبل از ظهر برباست آقای دادگستر تشکیل گردید .

۱ (تصویب صورت مجلس

صورت مجلس يوم یکشنبه نهم تیرماه را آقای مؤید احمدی منشی قرائت نمودند * *

* عین مذاکرات مشروح پنجاه هشتمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه باستثنای مذاکرات قبل از دستور (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵) دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * اسامی غائبین که در ضمن صورت مجلس خوانده شده - غائبین با اجازه آقایان : حیدری - نوخت - رهبری - عمادی - آشتیانی - آصف - لرستانی - آقایان - شیرازی - اورنگ - طباطبائی وکیل - حاج سید محمود - مهدوی - ارباب - کبکسرو - غائبین بی اجازه : آقایان - میرزا حسنخان وثوق - بالیزی - قوام - حاج رحیم آقا قزوینی - میرزا ابوالفضل - محمد تقی خان اسعد - حاج حسین آقا مهدوی - شیخعلی مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک - تیمور تاش - دیر آمده با اجازه - آقای بیات دیر آمدگان بی اجازه آقایان - عباس میرزا - بوشهری - شریعت زاده - اسدی -

رئیس - آقای عدل

عدل - بنده قبل از دستور عرض دارم

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - عرضی ندارم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - قبل از دستور

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟

(گفتند خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد.

(۲) معرفی معاون وزارت معارف

وزیر معارف - آقای فرخ رابسمت معاونت وزارت

معارف معرفی می‌نمایم.

(۳) اقتراح شعب

رئیس - امروز میبایستی کمیسیون را انتخاب کنیم بواسطه اینکه موعد شعب گذشته و باید تجدید شود عده حاضر در مرکز ۹۶ نفر هر شعبه میشود ۱۶ نفر حالا استقرا می‌کنیم.

(آقای مؤید احمدی (منشی) اقتراح نموده نتیجه بشرح ذیل حاصل گردید)

شعبه اول - آقایان: هزار جریبی - فیروز آبادی -

مصدق جهانشاهی - غلامحسین میرزا مسعود - میرزا

عبدالحسین خان دیبا - میرزا محمود خلیف ناصری -

خواجوی - مرلوی - فرخی - همراز - محمدولی میرزا

دشتی - عراقی - جلایی - آقا سید ابراهیم ضیاء -

دهستانی.

شعبه دوم - آقایان: بنکدار - طلوع - سهراب خان

ساکنیان - دکتر مهدیخان ملک زاده - آقا شیخ

محمد جواد - احتشام زاده - خان محمد خان حبیبی -

شریعت زاده - کازرونی - ذوالقدر - قاضی نوری -

حیدری - آقا سید یعقوب - میرزا حسن خان وثوق -

میرزا علی خان اقبال - حاج میرزا حبیب الله امین -

شعبه سوم - آقایان: مرآت اسفندیاری - بزرگ نیا

دبوان بیگی - امیر حسینخان ابلخان - مصباح ناطمی -

مقدم - مؤید احمدی - شمیرانی - فهیمی - خطیبی -

مخبر فرهنگد - میرزا حسین خان موقر - دکتر لقمان -

اعتبار - عدل محمد تقی خن اسعد - طهرانی

یکنفر از نمایندگان - طهرانی زیادی است

مؤید احمدی - به شعبه چهارم اضافه میشود

شعبه چهارم - آقایان: طهرانی - بانیزی - حکمت -

عامری - حمد الله خان بیات ماکوئی - کیسای نوری

دکتر عظیم - عباس میرزا - شیخ علی مدرس - دادگر -

ظفری - دکتر سنک - صادقی - محمد حسن خان مسعودی

حسنعلی میرزا دولتشاهی - طالش خان

شعبه پنجم - آقایان: میرزا سید ابراهیم خان شریفی -

حاج آقا رضا رفیع - الفت - امیر ابراهیمی - شهیداد

نوبخت میرزا بانس - ایزدی - فتوحی - کنجی - آقا -

سید کاظم زدی - کاشانی دکتر امیر اعلم - تیمور تاش

محمد علی میرزا دولتشاهی - لاریجانی

شعبه ششم - آقایان: دربانی - سید محمد تقی طباطبائی -

کفائی - جمشیدی - ملک مدنی - حاج سید محمود -

باسائی - افخمی - روحی آبه الله زاده شیرازی - میرزا

اسمعیل خان انجومی - قراکوزلو - مفی - اورنگ

ملک آرائی - طباطبائی دیبا

رئیس - از آقایان نمنی میکنم که در همین جلسه

اعضای رئیسه شعب و کمیسیون مبتکرات و بالخصوص

کمیسیون عرایض را انتخاب کنند برای اینکه کمیسیون

عرایض از بیستم تیر ماه منحل شده و يك کار های

متراکمی است که انجامش بعهده کمیسیون است

که جدیداً انتخاب میشود و بایستی قدری هم پیشتر

امور خارجه نمایند و باظهاریه آنها تصدیق دولت پدرشان
دائر باینکه آنها را تبعه ایران خواهند شناخت ضمیمه
باشد.

ماده سوم - نسبت باطفالیکه در ایران از اتباع
دولی متولد شده اند که در مملکت متبوع آنها طفل
متولد از اتباع ایرانی را اصولاً تبعه خود محسوب میدارند
و تبعیت ایرانی آنها را منوط با اجازه میکنند معامله
مقابلیه خواهد شد.

ماده چهارم - اشخاصی که دارای شرایط ذیل
باشند میتوانند تابعیت ایران را تحصیل کنند

۱ - موافق قانون مملکت اصلی خود بسن بلوغ
رسیده باشند.

۲ - پنجسال متولی یا متفاوت در ایران ساکن
بوده باشند.

۳ - فراری از خدمت نظامی نباشند

۴ - در هیچ مملکتی بحره عمومی (غیر سیاسی)
محکوم نشده باشند.

در مورد فقره دوم این ماده مدت اقامت در خارجه
برای خدمت دوات ایران در حکم اقامت در خاک ایران است.

ماده پنجم - کسانی که با مورد المنفعه ایران خدمت
یا مساعدت شایانی کرده باشند بدون رعایت شرط اقامت
ممکن است به تبعیت ایران قبول شوند

ماده ششم - اگر تا پنج سال از تاریخ صدور سند

تابعیت معلوم شود شخصی که به تبعیت ایران قبول شده

فراری از خدمت نظام بوده هیئت وزراء باید حکم خروج

اورا از تابعیت ایران صادر نماید و همچنین است هرگاه

قبل از انقضای مدتی که مطابق قوانین ایران مرور زمان

حاصل میشود و معلوم گردد شخصی که بتبعیت قبول شده

محکوم به جنحه یا جنایت عمومی بوده است.

ماده ۷ - اشخاصی که تحصیل تابعیت ایران نموده

یا بنمایند از کلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرر است

باستثناء حق رسیدن بمقام وزارت و معاونت وزارت

صرف وقت بفرمایند که کار های عقب افتاده انجام
شود (نمایندگان - صحیح است) لایحه راجع به تابعیت
مطرح است.

(بشرح ذیل خوانده شد)

(۴) شور اول خبر کمیسیون قوانین عدلیه

راجع بتابعیت

کمیسیون قوانین عدلیه در جلسات اخیر خود لایحه
نمره ۵۸۲۶ دولت راجع به تابعیت را با حضور آقای
وزیر عدلیه مورد شور و مطالعه قرار داده و نتیجه مواد
آرا با اصلاحات لازمه تصویب و اینک برای مذاقه و مطالعه
آقایان نمایندگان محترم تقدیم مینماید.

ماده اول - اشخاص ذیل تبعه ایران محسوب میشوند.

۱ - کلیه کسانی که در ایران باستانی اشخاصیکه مدارک

تابعیت خارجی آنها مورد اعتراض دولت ایران نباشد

۲ - کسانی که پدر آنها ایرانی است اعم از اینکه در

ایران یا در خارجه متولد بوده باشند

۳ - کسانی که در ایران متولد شده و پدر و مادر آنان

غیر معلوم باشد

۴ - کسانی که در ایران از پدر و مادر خارجی که یکی

از آنها در ایران متولد شده است بوجود آمده اند.

۵ - کسانی که در ایران از پدر خارجی بوجود آمده و

در موقع رسیدن بسن بلوغی که در قانون مملکتین پدر آنها

معین شده است با قصد اقامت در ایران سکونت داشته باشند

۶ - هر زن خارجی که شوهر ایرانی اختیار کند.

۷ - هر تبعه خارجی که تابعیت ایران را تحصیل

کرده باشد.

تبصره - اطفال متولد از نمایندگان سیاسی و قواسولی

خارجه مشمول فقره ۲ و ۵ نخواهند بود

ماده دوم - اشخاص مذکور در فقره ۴ و ۵ حق

دارند پس از رسیدن بسن بلوغ (مطابق قانون مملکت پدر

خود) تا یکسال تابعیت پدر خود را قبول کنند مشروط
بر اینکه در ظرف مدت فوق اظهاریه کتبی تقدیم وزارت

بهره‌مند می‌شوند لیکن نمی‌توانند بمقامات ذیل نائل گردند مگر پس از ده سال از تاریخ صدور سند تابعیت

۱ - عضویت مجلس مقننه
۲ - عضویت انجمن های ایالتی و ولایتی و بلدی
۳ - مأموریت وزارت امور خارجه
ماده ۸ - درخواست تابعیت باید مستقیماً با متوسط حکام یا ولات بوزارت امور خارجه تسلیم شده و دارای منضمات ذیل باشد.

۱ - سواد مصدق اسناد هویت تقاضا کننده و عیال و اولاد او

۲ - تصدیق نامه نظمیه یا شهادت نامه که لا اقل بامضای سه نفر از معروفین محل رسیده باشد دائر به تعیین مدت اقامت تقاضا کننده در ایران

۳ - تصدیق نامه اداره نظمیه محل راجع به نداشتن سوء سابقه

۴ - تصدیق نامه اداره نظمیه دائر باینکه تقاضا کننده مکنت کافی یا شغل معین برای تأمین معاش خود دارد

وزارت امور خارجه رسیدی با تعیین تاریخ وصول داده و در صورت لزوم اطلاعات راجعه به شخص تقاضا کننده را تکمیل و آنرا به هیئت وزراء ارسال خواهد نمود تا هیئت مزبور در قبول یا رد آن تصمیم مقتضی اتخاذ کنند در صورت قبول شدن تقاضا سند تابعیت بدرخواست کننده تسلیم خواهد شد

ماده ۹ - زن و اولاد صغیر کسانی که بر طبق این قانون تحصیل تابعیت ایران می‌نمایند تبعه دولت ایران شناخته می‌شوند ولی زن در ظرف یکسال از تاریخ صدور سند تابعیت شوهر و اولاد صغیر در ظرف یکسال از تاریخ رسیدن سن بلوغ (مطابق قانون مملکت متبوع سابق پدر خود) می‌توانند اظهاریه کتبی بضمیمه تصدیق مذکور در ماده ۲ بوزارت امور خارجه داده و تابعیت مملکت سابق شوهر و یا پدر را قبول کنند

ماده دهم - تحصیل تابعیت ایرانی پدر بهیچوجه در باره اولاد او که در تاریخ تقاضا نامه مطابق قوانین مملکت

طبق این ماده ترك تابعیت می‌نماید اعم از اینکه اطفال، زور صغیر یا کبیر باشند از تبعیت ایرانی خارج نمی‌گردند مگر اینکه اجازه هیئت وزراء شامل آنها می‌باشد ماده چهاردهم - هر تبعه ایران که بدون رعایت مقررات فوق تابعیت خارجی تحصیل کند تبعیت خارجی او کان لم یکن بوده و تبعه ایران شناخته می‌شود ولی در عین حال کلیه اموال غیر منقول او با نظارت مدعی العموم محل بفروش رسیده و پس از وضع مخارج فروش قیمت آن باو داده خواهد شد و علاوه از رسیدن مقام وزارت و معاونت و عضویت مجلس مقننه و انجمن های ایالتی و ولایتی و بلدی و هرگونه مشاغل دولتی محروم خواهد بود ماده پانزدهم - از اتباع ایران کسانی که خود یا پدرشان موافق مقررات تبدیل تابعیت کرده باشند و نخواهند بتابعیت اصلیه خود رجوع نمایند بمجرد درخواست بتابعیت ایران قبول خواهند شد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - انشاء الله امید داریم در تحت اقتدار دولت ایران و عدالتخواهی دولت ایران و اصلاح بعضی نواقص جزئی که در قوانین و کارهای ایران هست فوج مردم بیایند بتبعیت دولت ایران را قبول کنند بدون اینکه کسی از تبعیت ایران خارج شود و انشاء الله امیدوار هستیم زودی باین مقصود نائل شویم در اینجا بعضی مواد هست که بنده نمیدانم و حمل و بر نفهمی و نادانی و بی اطلاعی خودم می‌کنم اینجا گمان می‌کنم اگر يك قدری تسهیل بکنند در قبول تابعیت ایران بهتر از این است که بعضی شرایط زیاد کنند که بسیاری از اشخاص نتوانند قبول تابعیت ایران را بکنند مثلاً از قبیل جنجه و جنایت که کسی مرتکب شده باشد یا در اثر دانستن یا ندانستن محکوم شده باشد و ده سال یا پنج سال گذشته باشد ما این را محروم کنیم از قبول تابعیت بنده عقیده ندارم همچنین خدای نخواسته کسی فرار از نظام مملکت خودش کرد بواسطه اینکه نمی‌توانست متحمل

شود یا خدای نخواسته برای بعضی ترتیبات ناچار شد ما این قبیل اشخاص را محروم کنیم گمان می‌کنم صلاح نباشد و چند ماده از این قبیل هست حالا آقایان بهتر از بنده میدانند مراعات تسهیلات را برای مردم اگر میدانند صلاح است که هیچ و اگر نمیدانند دو مرتبه این لایحه را برگردانند بکمسیون و مراجعه کنند و يك تسهیلاتی قائل شوند بعد بیايد به مجلس گمان می‌کنم بهتر است و عرض می‌کنم بنده حل بر بی اطلاعی خودم می‌کنم

وزیر عدلیه - تذکری که نماینده محترم داده اید در اساسش هیچ محل حرف نیست هم دولت و هم کمسیون محترم عدلیه موافق با این بودند که خیالی شرایط سخت برای تابعیت نگذارند البته این تسهیلات هم باید در حدودی باشد که مخلف مصلحت نباشد هر مملکتی البته بایستی با شخصی که می‌خواهند تبعیت آن را قبول بکنند خیلی باخوشروئی آنها را تلقی نکند و راه را هم باز بگذارد ولی اگر يك اشخاص هم يك سوبق بدی دارند ضرورتی ندارد که آنها را بیاورند و بتابعیت خودشان قبول کنند و يك اشخاص بدسابقه را بیاورند در مملکت خودشان يك نکته ر آقا گفتند که بنده باقی خبر هم عرض کردم که نکته قبل ملاحظه است ولی آقا مطلب را گفتند بنده راه بنظرم رسید مثلاً بگوئیم کسانی که جنجه و جنایت را مرتکب شده اند اگر قبل از آنکه مدت مرور زمان گذشته باشد نخواهند تبعه شوند قبول نخواهد شد ولی البته اگر کسی مرتکب جنجه شده است و مرور زمان هم نسبت باو واقع شده آنوقت البته آثار او بی نمی ماند و قائل تعقیب هم نبود اگر تعقیبش نکرده بودند بنا بر این ممکن است آقا پیشنهادی بدهند در این زمینه برود به کمسیون مطالعه می‌کنیم و در شور دوم اصلاح می‌شود اما اینکه لایحه برگردد به کمسیون این را بنده نمی‌توانم قبول کنم زیرا این دو شور دارد و شور اول آقایان اگر اعتراضاتی دارند می‌دهند می‌رود بکمسیون و برای شور دوم اصلاح می‌شود

رئیس - آقای هزار جریبی (اجازه)

هزار جریبی - بنده در ماده دوازده این قانون ...

رئیس - بفرمائید اینجا

هزار جریبی - (بشت کرسی نطق) بنده در کلیات

این قانون نظریاتی ندارم و فقط در بعضی مواضع عریضی دارم در یکی از مواد که با ماده سه این قانون است مینویسد: کسانی که در ایران متولد شده و پدر و مادر آنان غیر معلوم باشد ...

وزیر عدلیه - فقره سه از ماده اول است

هزار جریبی - در اینجا اگر نوشته شود بمجهو الهویه

بنظر بنده بهتر خواهد بود تا اینکه نوشته شود پدر و مادرشان معلوم نباشد. یکی دیگر اینکه مینویسد زن ایرانی که با خراج مز و جت نماید این لفظ مطلق است چون لفظ مطلق تقریباً اجاره ضمنی است باید نوشته شود اگر زن ایرانی مسلمة یا مسلمة تبعه خارجی و غیر مسلمة و غیر مسلمة تبعه خارجی وزیر عدلیه - عرض کنم بنده تصور میکنم چون نظر آقای راجع بمراد است اگر چه شهادت دهند در کمیسیون مطرح شود بهتر است.

رئیس - نظر در کلیات ناشی از مواد است و برای ایشان مانعی ندارد که در مواضع صحبت کنند. آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - کافی است؟

(گفته شد - بل)

رئیس - رأی گرفته میشود بمرور در مواد آقایان

موافقین قیام فرمایند

(غلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول - اشخاص ذیل تبعه ایران محسوب میشوند

۱ - کلیه ساکنین ایران باستثنای اشخاصی که مدارک تابعیت خارجی آنها مورد اعتراض دولت ایران نباشد

۲ - کسانی که پدر آنها ایرانی است اعم از این که

در ایران یا در خارجه متولد بوده باشند

۳ - کسانی که در ایران متولد شده و پدر و مادر

آنان غیر معلوم باشد

۴ - کسانی که در ایران از پدر و مادر خارجی که

یکی از آنها در ایران متولد شده است بوجود آمده اند.

۵ - کسانی که در ایران از پدر خارجی بوجود آمده

و در موقع رسیدن سن بلوغی که در قانون مملکتین پدر

آنها معین شده است یا قصد اقامت در ایران سکونت

داشته باشند

۶ - هر زن خارجی که شوهر ایرانی اختیار کند

۷ - هر تبعه خارجی که تابعیت ایران را تحصیل

کرده باشد.

تبصره - اطفال متولد از نمایندگان سیاسی و قنصلی

خارجی مشمول فقره ۴ و ۵ نخواهند بود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - این جایك موضوع را اولاً عرض

کنم و توجه آقای فیروزآبادی و همینطور آقای مسعود الملک

را جلب میکنم شور در کلیات عبارت از قبول یا رد

لا محاله است که به بینند اصل لایحه قابل قبول است یا نه

این معنای شور در کلیات است شور در کلیات غیر از

این است که در فلان ماده مخالفم یا در فلان ماده این

اشکال را دارم چون دو سه دوره است وکیل هستید

عرض میکنم ولی تقصیری هم ندارید چون يك ماه است

مجلس تعطیل است از نظر آنان محو شده است این راجع

بگذشته - در این ماده اول با آقای وزیر عدلیه هم عرض

کردم عبارت این است که کلیه ساکنین ایران را تبعه

ایران قرار داده اند باستثنای کسانی که مدارک تابعیت خارجی

آنها مورد اعتراض دولت ایران نباشد آنها را تبعه ایران میدانند

مورد اعتراض نباشد اعم است. يك وقت است که مدرك آن را دولت ایران رد میکند. يك وقت است که قبول نمیکند نه اینکه رد بکنند بلکه محل اعتراض اوست در وزارت خارجه يك مدارکی از تبعیت خودش نسبت بدولت خارجه آورده است که ما قبول نمیکنیم. حالا بنده عقیده ام این است که يك ماده در آخرش زیاد کنیم و وزیر عدلیه را مأمور اجرای این قانون بکنیم. آوزارتخانه که مأمور اجرای این قانون است وقتی که آن سند واقع شدن این تبعه خارجه نمیشود وقتی که آن سند را رد کردند آنوقت تبعه خارجه میشود. این را بنده باقی وزیر عدلیه هم عرض کردم که این لفظ اعم است و لا مجرد ساکنین را که ما نمیتوانیم بگوئیم این تبعه است شاید يك وقت دلیلی اقامه کند که تبعه ما نیست. لکن بنده عرض کردم حالا هم پیشنهاد میکنم که عرض اینکه مورد اعتراض نوشته شود بهتر این است که مورد رد بنویسند که عبارت سهل تر و بهتر میشود که کلیه ساکنین ایران تبعه ایران هستند باستثنای اشخاصی که مدرك تابعیت خارجی آنها مورد رد دولت ایران واقع نشود. این یکی یکی هم در جزو پنجم نوشته شده است کسانی که در ایران از پدر خارجی بوجود آمده و در موقع رسیدن سن بلوغی که در قانون مملکتین پدر آنها معین شده است یا قصد اقامت در ایران سکونت داشته باشد این قصد اقامت قائم بنفس است و امر باطنی است آثار ظاهری که ندارد قصد بطنی چیست؟ مثلاً اگر کسی در مسائل شرعیه هست که مسافر تا ده روز نماز سفرش قصد میشود یا قصد اقامت می کند که نمازش را تمام بکند این قصد اقامت با خودش است آثار ظاهری که ندارد. قصد اقامت يك معنائی هست که در ذهن خود شخص است و آثار خارجی ندارد که این جا ما بیائیم و دولت را مکلف بکنیم بیک امری که آن امر قائم بباطن است نه بظاهر این قصد اقامه داشتن یا نداشتن يك معنای ظاهری ندارد که دولت

ملتت باشد بنا براین عقیده ام این است که این قید زیاد است همین اندازه بنویسند کسانی که در ایران از پدر خارجی بوجود آمده و در موقع رسیدن سن بلوغی که در قانون مملکت آنها معین شده است در ایران سکونت داشته باشند و دلیل بر این مسئله هم این است که مادر ماده دوم آمدیم يك استثنای قائل شدیم که اینکه از پدر خارجی متولد شده است و در سن بلوغ هم در این جاست میتواند تا یکسال اظهاریه بدهد بوزارت امور خارجه که سن تبعیت پدر را قبول میکنم بعد از آنکه ما این استیضاف را برایش قرار میدهیم و بن ارفق را درباره اش قائل میشویم دیگر این قصد قامت بنظر در اینجا مورد ندارد بعد هم پیشنهاد میکنم در کمیسیون هم ممکن است صحبت کرد.

مخبر (شریعت زاده) - توضیح دادند که بهتر

این است که نوشته شود دولت مدرك تبعیت آنها را رد نکند بنظر بنده اعتراض بتمام معنی همین مقصود را میرساند یعنی اگر دولت ایران يك سند تبعیتی را قبول کند دیگر اعتراض نخواهد کرد و این اصطلاح معمول است و تصور میکنم اشکالی نداشته باشد راجع بموضوع قصد اقامت هم فرمودند يك چیزی است که در نزد شخص قصد معین میشود تصور میکنم اینطور نیست برای اینکه قصد شخص یا با اعلامات صریحه او که میخواهد در این مملکت اقامت کند معلوم میشود یا با قرین و آثار تی که این علامت را میرساند علی ای حال با يك قرئنی میشود معین کرد که در اینجا قصد اقامت دارد و مشمول این قانون است بعلاوه ممکن است فرض کرد يك کسی که میآید در اینجا میگوید من میخواهم بمانم در اینجا که تجارت کنم البته این اظهار او میرساند که قصد اقامت در ایران دارد پس احتیاج نداریم که در اینجا يك فکرها و يك مشکلاتی را در عمل در نظر بیاوریم که الان برای او پیش بینی هائی نکنیم مسئله قصد اقامت يك چیز معینی است يك کسی میخواهد نماز بخواند اگر

بعقیده بنده نباید اینطور باشد اگر چنانچه بجای این عبارت میگفتیم که مدارك تابعیت خارجی آنها مورد تصدیق دولت واقع شده باشد بعقیده بنده عبارت بهتر بود لکن بعقیده بنده خودشان بهتر مرور کرده اند و بهتر میدانند این عقیده بنده است

وزیر عدلیه - بالاخره برای اینکه صدای بنده بهتر
برسد آمدم در اینجا و الا موضوع تصور نمیکند این
اندازه ارزش داشته باشد که بنده بیایم در اینجا . عرض
کنم این موضوع که اینجا نوشته شده است بعد از فکر
و مطالعه است البته مامعی نخواهد بود که اگر آقین
يك فرمول دیگری يك عبارت دیگری را بهتر میدانند
آنها بطور پیشنهاد بدهند و در کمیسیون در ضمن شور
دوم بحث کنیم ولی بطور کلی عرض میکنم ما اصل را
بنظر گرفتیم که هر کس در ایران اقامت دارد تبعه
ایران میدانیم مگر اینکه خلاف او ثابت شود ولی البته
يك ثبوت محکمه که نخواسته ایم يك کسی که مدعی است
که من در اینجا ساکن هستم تبعه ایران نیستم لابد
برای يك مدارکی است مدارکی که آورده است اگر
ما قبول کردیم و آنها کافی دانستیم آنها قطعی دانستیم
و او را تبعه خارجی میدانیم و اگر خیر مدارك را مقابل
عتراض دانستیم ناقص دانستیم او را تبعه ایران حساب
نمیکنیم تا خلافتش ثابت شود و خیال میکنم این فرمول
این شکلی که نوشته شده است بهتر باشد حالا توضیحات
باید تری هم گمان نمیکم لازم باشد اگر آقایان يك
فرمول بهتری بنظرشان میرسد ممکن است پیشنهاد بفرمایند
بعد از تشریف بیاورند در کمیسیون و بحث بفرمایند به بینیم
چه نظری باید اتخاذ شود

رئیس۔۔ آفای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در اینجا يك توضیحی میخواستم
اولا در جواب آقای آقا سید یعقوب که اعتراض به بند
میفرمودند عرض میکنم همه جا از قدم میگفتند تحقق
کلی بوجود افراد است حالا ایشان منکر شدند نمیدانم
بچه ملاحظه بود حالا اینجا مینویسد قانون مملکت پدر

اصلاح عبارتی ذیل را در فقره ۵ از ماده اول
پیشنهاد می‌جام
۵ - تسهی که در این از پسای که تبعه خارجه
است بر جود آمده لی آخر - مؤید احمدی
مقدمه مبیع ریاست مجلس مقس
در فقره شش - مؤید پشید مکیکم این قسم نوشته شود
هر بن تبعه خارجه که شوهر برای اختیار کنند
مؤید احمدی

مقام: منتر، روست

در مدد اول پیشه : ما کم در جزء اول کلمه اعترض به
کلمه تبدیل و در جزء دوم عوض کلمه غیر معلوم نوشته شود
مجهول اند عید و در جزء پنجم که قصد قومت حذف
شود .
بمقتوب الموسوی

رئيس - ماده دوم

(تضمن مسطور ذیل قرئت شد)

ما ۵ دوم - شخص مذکور در فقره ۴ و ۵ حق دارند پس از رسیدن سن لموخ (مطابق قانون ملکیت پدر خود) تا بیست سال تمامیت پدر خود را قبول کنند مشروط بر اینکه در ظرف مدت فوق ظهیریه کتبی تقدیم وزارت امور خارجه نمایند و باظهاریه آنها تصدیق دولت پدرشان دایر نامکه آنها را تبعه ایران خواهند شناخت ضمیمه باشد

رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازہ)

آقا سید یعقوب - ع-ه برای مذاکرات کافی است ؟

رئیس - نامل بفرمائید شجرہ کنیم (بعد از قدری)

(د) آقای آفا سید یعقوب فرمائید .

آقاسید یعقوب - اینجا بنده افندار نمیخواهم بنم

که تنها دارای این روح آزادی هستیم . شاید بواسطه ممارست کردن در يك سياحتی انسان دارای يك روحی میشود حالا محل ابراد نشود . در اینجا بقدر امکان عقیده ام این است که قید و زنجیر و بند مردم کمتر

آنها. قانون مملکت ایران چرا نباشد و قانون مملکت پدر آنها باشد. بنده چون این را ندانستم توضیح خواهم وزیر عدلیه - علت اینکه ما آمدیم و سن بلوغ را سن بلوغی که در مملکت پدر آن خارجی سن بلوغ حسات میشود در نظر گرفتیم برای این است که اصلاً مسئله بلوغ یکی از حالات شخصیه است مثلاً ارث است نکاح است طلاق است و معاملات مختلفه هم در این خصوص قوانین مختلفه دارند سن بلوغ را و خودمان گذشته دیگران از بیست تا بیست و سه و بعضی جاها بندرت بیست و پنج گرفته اند پس وقتی که بنام ما این را قبول کردیم که از احوال شخصیه است اصلاً در قواعد بین المللی احوال شخصیه را میگذاردن مطلق قانون مملکت اتباع خارجه باشد و این شخص را ما مطلق قانون خودش باید دارای اهلیت بدیم که نتواند بگوید من تبعه نیستم در مملکت خودش بک-بی. معین کرده اند فرض کنید بیست و یک که بگویند در سن بیست و یک این شخص کبیر است رشید است و عبادة آخری بالغ است از برای اینکه بتواند یک اظهار اراده نکند حتی از برای اینکه بتواند ملکی بخرد قبل از آن سن نمیتواند مگر با یک قیم پس برای اینکه ترك تابعیت نکند که يك مسئله مهمی است اولی این است که ما گفتیم قضیه بلوغ که مربوط باحوال شخصیه است و نظر باینکه قضایای مربوطه بامور شخصیه مطلق قانون بین المللی باید بر طبق قانون مملکت خارجی حل بشود ما هم در اینجا آمده ایم گفته ایم که هر وقت این شخص مطابق قانون مملکت خودش صلاحیت این را پیدا کرد که در امور زندگانی خودش دارای اختیار بشود آنوقت میتواند بگوید میخواهد تبعه ایران باشد یا تبعه خارجه

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد ها قرأت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

مقام شامخ ریاست مجلس مقدس شورای ملی

باشد نه اینکه از همراهی که هست ما قید برای مردم معین کنیم يك کسی تبعه خارجه است و اولادي از او در اینجا متولد میشود ما آمدم در ماده اول در جزء پنجم گفتیم این را تبعه ایران قرار میدهیم ما تبعه چه داشتیم دولت هم متوجه هست که بالطبع افراد بشر آزادند. ما هستیم که متصل زنجیر درست میکنیم و اینها را در دام میاندازیم زنجیر هم باید باندازه باشد که آزادی طبیعی را از بین نبرد. ما میگوئیم تبعه ایران است بعد از آن دومرتبه برای خاطر اینکه افق و روح دمکراسی داریم میگوئیم بسن بلوغ که رسید میتواند اظهاریه بدهد و تبعیت پدرش را قبول کند. البته این را روح آزادی مقتضی است اما اینجا باز قید میکنیم که این شخص را ما از تبعیت خارج میکنیم بشرط اینکه دولت خودش نکوید که این تبعه من است این از اول امر تبعی بود مقصود ما این بود که عنوان تبعیت خودمان را عمومیت بدهیم و این پسر هم داخل در حوزه خودمان بکنیم و در تحت قاعده خودمان تربیتش بکنیم بعد آمدم يك مرحله استثنای يك راه آزادی برایش قائل شدیم یعنی از اول يك حکم غیر عادلانه را اجباری برایش قائل شدیم ولی مدعی او دادیم که در عرض یکسال حق دارد بوزارت خارجه اظهاریه بدهد و خودش را ازین قید خلاص کند مشروط بر اینکه دولت متبوعه خودش تصدیق کند. فرض فرمائید این شخص تبعه بلربك است. با تبعه دولت شوند با حمله یا هرجائی که هست آمدم و گفتیم دولت متبوعه اش باید تبعیت او را تصدیق کند بنده عقیده من این است نه اصلاً این قید لازم نیست و این ترتیب در لایحه دولت هم نبود خود آقای وزیر هم فرمودند بعد از این مسئله توجه پیدا کردم خراستم حالا نه احتیاج عرض کنم که این قضیه يك قدری دور از آزادی است. ما چکار داریم که دولت خودش قبول کند که اگر این شخص از تبعیت خارج شد من قبولش میکنم. این نظریه بنده است.

پدرش بیاورد. تا ما او را قبول نکنیم. و این هم يك چیز مضری نیست بلکه در خیلی از قوانین دنیا هم این اصل را رعایت کرده اند. و خبَل میکنم مطابق صاحت هم باشد که ما يك شخص بی وطنی را قبول نکنیم و اگر طوری شد بالاخره بدینیم که این شخص دارای يك وطنی است.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - ماده سوم قرائت میشود

(شرح ذیل خوانده شد)

ماده ۳ - نسبت باطفاً لی که در ایران از اتباع دولی متولد شده اند که در مملکت متبوع آنها اطفال متولد از اتباع ایرانی را اصولاً تبعه خود محسوب میدانند و تبعیت ایرانی آنها را منوط به جزه می کنند معامله متقابل خواهد شد.

رئیس - مخالفی نیست (اظهار شد خیر) ماده چهارم قرائت میشود.

(باین مضمون خوانده شد)

ماده ۴ - شخصی که دارای شرائط ذیل باشند میتوانند تبعیت ایران را تحصیل کنند.

۱ - موافق قانون مملکت اصلی خود بسن بلوغ رسیده باشند.

۲ - پنجسال متوالی یا متتابع در ایران ساکن بوده باشند.

۳ - فراری از خدمت نظامی نباشند.

۴ - در هیچ مملکتی بجرم عمومی (غیر سیاسی) محکوم نشده باشند. در مورد فقره دوم این ماده مدت اقامت در خارجه برای خدمت دولت ایران در حکم اقامت در خاک ایران است.

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض میکنم بنده از جهاتی که متضمن منافع اقتصادیات و چیزهای دیگری برای مملکت ایران باشد عقیده دارم که حتی الامکان باید نسبت به تابعیت خارجی ها

در ایران خیلی بیش از این ها تسهیلات فراهم کرد خود حضرت آقای وزیر عدلیه شاید معتقدند که اگر ما بتوانیم عده زیادی صنعت گر و مردمانی که حقیقتاً سیاست بف نباشند بلکه کاسب و خدمتگذار باشند داخل در تابعیت مملکت خودمان بکنیم خیلی خوب است و در واقع به مملکت خدمت کرده ایم زیرا هرچه باشد ما از علم و صنایع این انتخاب استفاده خواهیم برد (فیروز آبادی صحیح است). پس خوب است موافقت فرمایند که مخصوصاً در این ماده چهارم تسهیلات بیشتری برای تابعیت قائل شویم تا يك قسمت از ارباب صنایع تشویق شده و از نقطه نظر منافع ما تابعیت ما را قبول کنند تا از این حث ما بتوانیم بیش از آنچه که تصور میشود استفاده کنیم و بنده حالا چندان اصراری ندارم پیشنهادی هم ندارم قصدم این بود که بلکه در کمیسیون در این باب يك تسهیلات بیشتری قائل شوند تا بتوانیم از اشخاصی که میل دارند تابعیت ما را قبول کنند استفاده ببریم و طوری نشود که در مضیقه باشند

وزیر عدلیه - در حقیقت بنده محترم مخالفتی نکردند بلکه يك تذکری دادند که عجله بنده این تذکر را در خاطر خودم می سپارم تا در کمیسیون در موقع شور دوم از آن نتیجه بگیریم

روحی - (بنده هم تشکر میکنم)

جمعی از نمایندگان - بسیار خوب - مذاکرات کافی است

آقا سید یعقوب - بنده مخلفم

رئیس - فرمائید

آقا سید یعقوب - بنده دو دوره است که با تمام قوانین وزیر عدلیه موافقت کرده ام ولی این جا يك فرمایشی فرمودند که بنده با نهایت صمیمیتی که با ایشان دارم حاضرم محکمه تشکیل بدهم آنوقت معلوم میشود که عرض بنده صحیح است (خنده نمایندگان) شما همان جا گفتید که در شور اول این عبارت در لایحه نبود بعد فرمودید که این عبارت را خود من در هیئت وزراء اضافه کردم

و بنده در اینجا عرض کردم خدمتتان که مخالفم زیرا آزادی را محدود کرده اید - اما در آن مسئله که آقای روحی بیان کردند گمان میکنم ما در ماده چهار بقدر امکان برای اشخاصی که میخواهند تبعیت ما را قبول کنند و تبعه ایران بشوند توسعه داده ایم . مثلاً ما گفته ایم کسی که پنج سال در ایران بماند میتواند تبعیت ما را قبول کند . خودتان تصدیق میفرمائید يك کسی که در آمریکا یا اروپا ساکن است بمجردی که تذکرف کرد من میخواهم تبعه ایران شوم نمیشود البته تبعیت يك شرایطی دارد . پنجسال باید در ایران مقیم باشد نظمیها یا یا ملایمه ها از حالات او مستحضر باشند . (روحی - صرف اقامت) چون نظر نظر علمی بود بنده خواستم عرض کنم آن شرایطی را که ما قرار داده ایم يك شرایط سختی نیست که ما نتوانیم علماء و اربابان هنر را بسمت مملکت خودمان جلب کنیم . البته وقتی که شما میخواهید خائنان را بکسی اجازه بدهید مسلماً بیشتر از این متوجه هستید . مگر شما بدان رفته است؟! الحمد لله امروز ما يك روز آزاد و يك آسمان صافی می بینیم . و باین وضعیت افتخار میکنیم . (بحرارت) یادتان میاید کسانی که بعنوان تبعه خرجه بیرق های خارجی را بسر در منازلشان زده بودند و مبالغه نو چشم من و تو میکردند! خدا کند همیشه همچو روز آزادی برای ما باشد نتوانیم حرفهای خودمان را زنیم . این ترتیب خیلی خوب است و لا فردا ممکن است از قفقاز کسی بیاید و بگوید من در سنه جرت مائه در زمان مهاجرت از قفقاز به ایران آمده و بنابرین تبعه خارجه هستم . و ابداً اصفهانی را مثلاً به کسی نباید بدهم مگر اوضاع سابق یادت رفته؟! (یا حرارت) بنده عقیده ام این است که امروز ما در تحت امای يك شخصی دارای این قدرت شده ایم ما حالا باید چنان اینجا را مقدس و محکم بداریم که کاری نکنیم باز در باز شود که خدای خواسته اگر روزی . . .

وزیر عدلیه -- نماینده محترم چون اوقانشان از بنده

ناخ بوده این قدر حرارت نخرج دادند و لا موضوع این قدر حرارت نداشت . اما در خصوص آن مسئله که فرمودید البته حافظه ها خیلی وفادار نیست گاهی هم ممکن است ازین فراموش کنند بعضی از آقای کمسیون هم ارفاقاً بدان همچو استنباط نموده اند هم عقیده هستند و لا لا تصور میفرمائید شده شتاب کرده ام هم قی در رد اما راجع به مسئله که آقای روحی فرمودند و بع يك تذکری بود و بر تذکر را هم ما در کمسیون محسوس دوت قرار میدهیم اگر ممکن شد يك تسهیلاتی قائل شویم که میشود و لا ایشان را ناخودمان موفقی خواهیم کرد . جمعی از نمایندگان - مذکرت کافی است .

رئیس -- پیشنهادی از آقای ضیاء رسیده قرئت میشود

(باین نهج خوانده شد)

مقام منع ریاست مجلس شورای ملی .

اصلاح جزء اول از ماده چهار به ترتیب ذیل پیشنهاد می نماید ۱ - موافق قانون مملکت سابق خود الخ (صداء)

رئیس - ماده پنجم قرئت میشود .

(شرح ذیل خوانده شد)

ماده ۵ - کسانی که بدمور عام لمنفعه ایران خدمت یا مساعدت شایسته کرده باشند بدون رعایت شرط قدمت ممکن است به تبعیت ایران قبول شوند

۵) ختم جلسه و تعیین موقع جلسه بعد

رئیس -- مخالفی ندارد؟ (گفته شد خیر) اگر آقای

وزیر عدلیه موافقت میفرمایند ما جلسه را ختم میکنیم (صحیح است) ریاست جلسه چنانچه عرض کردم کارهای مهمی در کمسیون عراض است و متراکم شده خواهش دارم امروز آقایان کمسیون عراض تشکیل شود و هیئت رئیسه خودش را معین فرمایند تا این مسئله انجام شود جلسه آینده پنجشنبه ۲۴ مرداد سه ساعت قبل از ظهر . مخالفی نیست؟ (ظهار شد خیر) آقایان تشریف ببرند که ملا فصله این کار انجام شود .

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی دانگ